

ŠODIEN BIĻETENĀ

VISC intervija

VISC izdevums

Aktuāls notikums

VISC aktualitātes

VISC INTERVIJA

Kādas izmaiņas tiek plānotas mācību saturā?

Kopš 2009.gada nogales VISC ir uzsācis apjomīgu darbu, lai pilnveidotu sākumskolas mācību saturu un veiktu sagatavošanās darbus pamatizglītības apguvei no sešu gadu vecuma. Šāds mērķis izglītībā – "nodrošināt bērnu vecumposmam atbilstošu izglītības saturu un veikt sagatavošanas darbus pamatizglītības apguvei sešu gadu vecumā" – ir definēts arī Ministru kabineta 2009.gada 8.septembrī izskatītajā "Sociālās drošības tīkla stratēģijā".

Par satura pilnveides darba gaitu stāsta VISC Vispārējās izglītības satura nodrošinājuma nodaļas vadītāja vietniece **Ineta Upeniece**.

Kas nosaka to, ko šobrīd bērni apgūst pirmsskolā?

Līdz šim pirmsskolas saturs nav bijis valstiski reglamentēts. Esošajai pirmsskolas izglītības programmai ir tikai ieteikuma raksturs. Tas rada būtisku problēmu pamatskolā. Bērniem, uzsākot mācības 1.klasē, ir ļoti dažāds zināšanu līmenis, piemēram, daudzi bērni jau māc lasīt, citi tikai pazīst burtus, tāpēc grūti organizēt mācību procesu.

Šobrīd notiek daudzas diskusijas par to, kas tad būtu jāzina sešus gadus vecam bērnam, vai sešus gadus vecs bērns ir gatavs uzsākt mācības 1.klasē. Pirmais uzdevums, kas mums jāpaveic, lai varētu runāt par pamatizglītības apguves uzsākšanu no sešu gadu vecuma, ir sagatavot vienotu mācību saturu ar vienotām prasībām.

Kāpēc vajadzētu uzsākt mācības 1.klasē no sešu gadu vecuma?

Viens no būtiskākajiem iemesliem ir jau minētā problēma, ka nebija saskaņots mācību saturs un prasības sešgadīgajiem bērniem, tāpēc bērnu sagatavotības līmenis skolai ir krasi atšķirīgs. Turpmāk bērni visā valstī varēs apgūt vienādu mācību saturu ar vienādām prasībām, kas būs noteikts atbilstoši vecumam pilnveidotajā standartā, mācību priekšmetu standartos un mācību priekšmetu programmu paraugos. Tā kā paredzam, ka 1.klasē mācīsies sešus gadus veci bērni, tad mācību saturs 1.klasei tiek veidots uz līdzšinējās pirmsskolas izglītības satura bāzes, tāpat varam teikt, ka saturs jau daļēji ir ieviests praksē, skolotāji prot ar to strādāt. Protams, izstrādājot saturu, ievērojam bērnu individuālās vajadzības un intereses, tas tiek veidots tā, lai atbilstu konkrētajam vecumposmam. Svarīgi ir nodrošināt sešgadīgiem bērniem atbilstošu dienas režīmu, mācību nodarbības nevar būt garākas par 30 minūtēm, pats mācību process tiek balstīts uz didaktiskās rotaļspēles darbību, ievērotas dinamiskās pauzes, atpūta. Jāatzīst, ka vairums bērnu sešu gadu vecumā ir emocionāli un intelektuāli gatavi skolai, motivācijas līmenis mācīties ir augsts, tāpēc pareizi organizēts

mācību process bērniem sniegs gandarījumu. Nepiekrītu iebildumam, ka sešgadīgajiem mācības 1.klasē varētu radīt psiholoģiskas problēmas, jo būtiski ir nodrošināt atbilstošu mācību vidi, mācību organizācijas formu un metodes, atbilstošu mācību saturu, tad tādu problēmu nebūs.

Vēl viens iemesls šādām izmaiņām ir tas, ka Latvijā vidusskolu daudzi jaunieši beidz tikai 19 gadu vecumā, tie ir vieni no gados vecākajiem vidusskolas absolventiem Eiropā. Ja mācības beigtu ātrāk, jaunieši ātrāk uzsāktu patstāvīgu dzīvi, iekļautos darba tirgū. Arī šis ir būtisks apsvērums.

Kā notiks jaunā mācību satura ieviešana?

Mēs, VISC, esam pret sasteigtām pārmaiņām izglītībā. Sagatavoto mācību saturu sešgadīgajiem bērniem gribam pārbaudīt praksē. Lai to varētu izdarīt, tiks veikta satura aprobācija – šobrīd tiek apzinātas izglītības iestādes, kuru materiāli tehniskā bāze un pedagogiskais nodrošinājums ļautu 2010.gada rudenī uzsākt sešgadīgajiem bērniem paredzētā mācību satura aprobāciju. Kad saturs būs aprobēts, pilnveidots pēc skolotāju ieteikumiem, izdiskutēts sabiedrībā, tad to ieviesīsim visās skolās.

Paralēli notiks skolotāju sagatavošana. 2010.gada jūnijā un augustā notiks tālākizglītības kursi pedagogiem, kuri mācīs sešgadīgus bērnus. Tiek apkopota informācija par nepieciešamajiem mācību līdzekļiem darbam ar šī vecumposma bērniem, jau šajā gadā tiks uzsākta metodisko materiālu izstrāde.

Kādas izmaiņas gaidāmas pamatizglītības mācību saturā?

Tiek pārskatīti mācību priekšmetu standarti un programmu paraugi visā pirmsskolas posmā. Analizējot pamatizglītības mācību saturu, ir izdarīti vairāki būtiski secinājumi, piemēram, vairākos mācību priekšmetos saturs ir pārslogots (Daugavpils Universitāte veica pētījumu par satura pārslogotību), ne vienmēr ir notikusi mācību satura saskaņošana starp dažādiem mācību priekšmetiem, tāpēc pilnveidojam dokumentus tā, lai nodrošinātu gan vertikālo pēctecību no pirmsskolas uz sākumskolu, gan horizontālo sabalansētību starp mācību priekšmetiem.

Darbs ir sarežģīts, bet esam gandarīti, ka ir izdevies sapulcēt profesionālus cilvēkus. Darba grupās strādā gan praktizējoši skolotāji no dažādām Latvijas skolām, gan augstskolu mācītāji, gan VISC speciālisti.

>> Uz sākumu

VISC IZDEVUMS

Sagatavots materiāls par vērtēšanu

Kā vērtēt skolēnu sasniegumus vidusskolā? Kādam ir jābūt pārbaudes darbam? Kas ir formatīvā un summatīvā vērtēšana? Atbildes uz šiem un citiem jautājumiem skolotāji varēs atrast jaunajā VISC sagatavotajā izdevumā "Skolēnu mācību sasniegumu vērtēšana vidusskolā". Tas atbilst VISC mājaslapā publicētajos vispārējās vidējās izglītības mācību priekšmetu programmu paraugos norādītajām prasībām.

Lai gan Latvijā 10 ballu skala vērtēšanā tiek izmantota jau no 1992./1993.mācību gada un ir zināms arī vērtējums "ieskaitīts"/"neieskaitīts", vēl arvien sabiedrībā ir diskusijas, ka ir nepieciešams plašāks skaidrojums par vērtēšanu mācību procesā. Tāpēc šajā metodiskajā materiālā tiek piedāvāti pārbaudes darbu piemēri, kas varētu noderēt skolotājam ierosmei, organizējot mācību procesu un veidojot pārbaudes darbus. Izdevumā ir gan formatīvās (ievadvērtēšana un kārtējā vērtēšana), gan summatīvās (temata nobeiguma darbi) vērtēšanas darbu piemēri vispārējās vidējās izglītības šādos mācību priekšmetos: "Latviešu valoda", "Ģeogrāfija", "Ekonomika", "Informātika", "Sports", "Mūzika", "Vizuālā māksla", "Angļu valoda", "Vācu valoda", "Kulturoloģija", "Latvijas un pasaules

vēsture", "Mājsaimniecība" un "Filozofija". Katrā minētajā mācību priekšmetā ir izstrādāta skolotāja lapa un skolēna darba lapa. Skolotāja lapā ir nosaukts temats, darba izpildes laiks, darba mērķis un sasniedzamais rezultāts, kas definēts mācību priekšmeta programmas paraugā. Kā arī liela nozīme ir tam, ka visiem piemēriem ir izstrādāta atbilstoša vērtēšana.

Metodiskais materiāls ir pieejams VISC interneta mājaslapā www.visc.gov.lv izvēlnē "Metodiskie materiāli". Uz jebkura interesantu jautājumiem par vērtēšanu atbildes var palīdzēt rast VISC vērtēšanas speciāliste Agnese Mīļā (tālrunis 67814482, e-pasts: agnese.mila@visc.gov.lv).

>> [Uz sākumu](#)

AKTUĀLS NOTIKUMS

Notiks Ēnu diena!

Š.g. 17.februārī Latvijā jau desmito gadu pēc kārtas *Junior Achievement – Latvija* (JAL) rīko Ēnu dienu – skolēnu, viņu vecāku, skolotāju un dažādu nozaru profesionāļu iemīļotu un gaidītu izglītojošu profesionālās orientācijas pasākumu. Ēnu dienas laikā skolēni no 1.–12.klasei apmeklē dažādas darba vietas un 4–6 stundas kļūst par dažādu darbinieku ēnām – vēro un izzina savu ēnu devēju ikdienas darbu, tādējādi iepazīstoties ar sev interesējošās profesijas noslēpumiem. Ēnu dienas mērķis ir veicināt un pilnveidot skolēnos radošo potenciālu un uzņēmējspējas jau no pirmajiem skolas gadiem, bet Ēnu dienas galvenie uzdevumi ir paplašināt skolēnu

redzesloku un izpratni par nepieciešamajām zināšanām un prasmēm, kas jāapgūst, lai varētu sevi pilnvērtīgi realizēt iecerētajā nākotnes profesijā. Tikšanās ar veiksmīgiem, uz sasniegumiem motivētiem uzņēmējiem, nozaru ekspertiem, valsts struktūru vadītājiem palīdz skolēniem iepazīt dažādu profesiju un nozaru prasības un atbilstoši sagatavoties tam brīdim, kad jaunietis uzsāks darba gaitas.

Plašāka informācija par Ēnu dienu www.enudiena.lv.

>> [Uz sākumu](#)

VISC AKTUALITĀTES

[Jaunumi Eiropas Padomes Pestallozzi programmā](#)

[Notiek mācību satura pilnveides darbs](#)

[Metodiskais materiāls par skolas tēla veidošanu](#)

[Pedagogu profesionālās pilnveides programmu saskaņošana](#)

[Seminārs programmas Award novadu koordinatoriem un vadītājiem](#)

[IZM un Latvijas Nacionālo Skolotāju savienība pārrunāja aktualitātes pirmsskolas un sākumskolas izglītībā](#)

[Mācību priekšmetu olimpiāžu norises kārtības](#)

[Valsts valodas pārbaužu vietas un laiki](#)

[Konkurss "Mūsu mazais pārgājiens 2010"](#)

>> [Uz sākumu](#)

Jūs saņemat šo biļetenu, jo esat VISC informatīvā biļetena abonents.

You are receiving this because you are an "visc.gov.lv" member who has opted-in to receive bulletins.

Biļetenā ietvertās informācijas pārpublicēšanas gadījumā obligāti jāatsaucas uz informācijas avotu.

Ja jūs vēlaties abonēt mūsu biļetenu – atsūtiet e-pasta vēstuli uz prese@visc.gov.lv, 'Subject' lauciņā ierakstot tikai vienu vārdu – Subscribe.

Lai atteiktos no parakstīšanās – atsūtiet e-pasta vēstuli uz prese@visc.gov.lv, 'Subject' lauciņā ierakstot tikai vienu vārdu – Unsubscribe.

Biļetenu arhīvs atrodams VISC mājaslapā www.visc.gov.lv.

Ieteikumus VISC elektroniskā biļetena pilnveidei, lūdzu, sūtiet uz prese@visc.gov.lv.